

RO educatief centrum Enterse Waarf

Inhoudsopgave

Ruimtelijke onderbouwing	5
Hoofdstuk 1 Inleiding	5
1.1 Aanleiding	5
1.2 Ligging plangebied	5
1.3 Vigerende bestemmingsplan	7
1.4 Leeswijzer	8
Hoofdstuk 2 Planbeschrijving	9
2.1 Huidige situatie	9
2.2 Toekomstige situatie	9
Hoofdstuk 3 Beleidskader	13
3.1 Rijksbeleid	13
3.2 Provinciaal beleid	15
3.3 Gemeentelijk beleid	19
Hoofdstuk 4 Milieu- en omgevingsaspecten	23
4.1 M.E.R.	23
4.2 Milieuaspecten	23
4.3 Water	26

4.4	Natuur	27
4.5	Archeologie en cultuurhistorie	27
4.6	Kabels en leidingen	29
4.7	Verkeer en parkeren	29
Hoofdstuk 5	Ruimtelijke aanvaardbaarheid	30
5.1	Afwijkingen project	30
5.2	Ruimtelijke aanvaardbaarheid	30
Hoofdstuk 6	Uitvoerbaarheid	31
6.1	Economische uitvoerbaarheid	31
6.2	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	31

Ruimtelijke onderbouwing

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In Enter, gemeente Wierden, leeft de wens het verleden levend te houden en dit verleden te tonen aan de toeristen en ingezetenen. Het zompen- en klompenmuseum, de oudheidkamer Buisjan en een enthousiast VVV kantoor getuigen hiervan.

De Regionale Stichting Enterse Zomp gaat nog een stap verder door weer te varen met Enterse zompen en deze ook zelf te bouwen. Met zompen organiseert zij vaartochten over de Regge, een van de belangrijkste historische vaarroutes in de regio, en op de Enterse scheepswerf "De Waarf" bouwt ze als vanouds weer zompen.

In 1997 is door de gemeente Wierden een plan gemaakt voor het gebied De Lee. De Lee was de oorspronkelijke verbinding tussen het dorp Enter en de Regge die in de 20^e eeuw veranderde in een sloot. Na 2000 is De Lee weer bevaarbaar gemaakt. Daarbij is de aanleg van een vijver/schaatsbaan met vissteiger, kanosteiger en botenhelling gerealiseerd. In 2009 heeft De Regionale Stichting Enterse Zomp hier een scheepswerf gerealiseerd. Deze plek is qua ligging uniek omdat het zo dicht bij het gebied (het dorp zelf) ligt waar ooit de oude scheepswerven gelegen hebben. Per zomp dichterbij de originele locaties komen is echter onmogelijk omdat het water in het dorp gedempt is en er huizen voor in de plaats zijn gekomen.

De Stichting natuurgebied Enters Reggedal gaat de komende jaren het Reggedal samen met Provincie Overijssel, het Waterschap Vechtstromen en enkele andere eigenaren ontwikkelen tot een gebied met veel natuurschoon en recreatieve en educatieve mogelijkheden. De Regionale Stichting Enterse Zomp werkt hier nauw mee samen door deel te nemen aan het overleg over de hermeandering van de Regge en de inrichting van dit cultuurlandschap.

Om hierop voldoende voorbereid te zijn en om eigen nieuwe plannen te kunnen verwezenlijken en om de Scheepswerf de Enterse Waarf optimaal te laten functioneren als haven en werf voor de Enterse zompen, heeft De Regionale Stichting Enterse Zomp op deze plek een bijgebouw nodig met een educatieve ruimte en daarbij stalling en opslag.

Omdat de voorgenomen ontwikkeling in strijd is met het vigerende bestemmingsplan wordt de realisatie hiervan planologisch mogelijk gemaakt in het bestemmingsplan "Buitengebied 2009, herziening Reggedal Enter". In deze bijlage is de ruimtelijke onderbouwing voor het realiseren van het educatief centrum (met bijbehorende stalling en opslag) en uitbreiding van het aanwezige parkeerterrein opgenomen.

1.2 Ligging plangebied

Het plangebied bevindt zich ten noordoosten van de kern Enter aan de Werfstraat 19. De uitbreiding bestaat uit de bouw van een bijgebouw met een educatieve ruimte, inclusief stalling en opslag en uitbreiding van het parkeerterrein. Op onderstaande uitsneden is de ligging van het plangebied weergegeven t.o.v. de kern Enter (topografische kaart) en de Enterse Zomp (luchtfoto).

Plangebied Enterse Zomp (ligging t.o.v. de kern Enter)

Luchtfoto met plangebied Enterse Zomp

1.3 Vigerende bestemmingsplan

Voor het plangebied vigeert het bestemmingsplan 'Buitengebied 2009' dat is vastgesteld op 12 januari 2010. Daarnaast geldt het bestemmingsplan 'Buitengebied 2009, herziening 2012 (veegplan)' dat is vastgesteld op 2 juli 2013.

Binnen de gemeente Wierden zijn aan het plangebied de bestemmingen 'Agrarisch met waarden', 'Water' en 'Verkeer - Onverhard' toegekend.

Uitsnede vigerende verbeelding (geprojecteerd op de luchtfoto)

De bouw van een bijgebouw met een educatieve ruimte, inclusief stalling en opslag en een uitbreiding van de bestaande parkeervoorziening is niet (overal) toegestaan binnen de voornoemde bestemmingen en is daardoor strijdig met het bestemmingsplan. Voor de afwijkingen wordt verwezen naar paragraaf 5.1.

1.4 Leeswijzer

Deze ruimtelijke onderbouwing gaat nader in op de volgende aspecten:

- planbeschrijving (hoofdstuk 2);
- beleidskader (hoofdstuk 3);
- milieu- en omgevingsaspecten (hoofdstuk 4);
- ruimtelijke aanvaardbaarheid (hoofdstuk 5);
- economische- en maatschappelijke uitvoerbaarheid (hoofdstuk 6).

Hoofdstuk 2 Planbeschrijving

2.1 Huidige situatie

De Regionale Stichting Enterse Zomp (verder te noemen Regionale Stichting) heeft op dit moment drie zompen in de vaart. De “Regt door Zee” ligt in Rijssen bij de Pelmolen. In Enter in de scheepswerf ligt de zomp “De Vriendschap” en in Hellendoorn ligt achter de ijsfabriek “de Schuttevaer”.

In de zomer gebruikt de stichting de zompen om over de Regge te varen met toeristen en belangstellenden. Meestal korte tochtjes van een uur, maar daarnaast ook Dagtochten, Natuurtochten, Avondrodtoghten en voor de kinderen Piratentoghten. De zomp wordt bemand door vrijwilligers van de stichting. Bij de Touristinfo/VVV's in Enter en Nijverdal kunnen de tochten geboekt worden. Jaarlijks varen meer dan 10.000 mensen mee met de Reggezomp.

De Regionale Stichting heeft in 2010 de beschikking gekregen over de schitterende scheepswerf de “Enterse Waarf” aan de plas De Lee in Enter. Met een groep vrijwilligers worden hier nieuwe Enterse zompen gebouwd. Daarnaast is het de plek voor reparaties en onderhoud van de drie zompen die in de vaart zijn. Met de opbrengst van de vaartoghten en de opbrengsten in de ontmoetingsruimte van De Waarf en, niet te vergeten, met de steun en inspanning van zeer veel vrijwilligers, is de exploitatie van de Stichting Enterse Zomp geheel dekkend.

Foto de “Enterse Waarf” (bron: www.entersezomp.nl)

2.2 Toekomstige situatie

Om zelfvoorzienend te kunnen blijven en om de doelstellingen en missie goed te volbrengen, is het nodig om hiervoor speciale huisvesting te creëren. Gezien de grote belangstelling voor het culturele erfgoed, wil de stichting haar informatievoorziening verbreden. Vooral voor de jeugd is veel behoefte aan educatieve voorzieningen. Hiervoor is momenteel geen ruimte in de bestaande bebouwing.

Daarnaast heeft de Regionale Stichting een groot gebrek aan opslagruimte. Regelmatig wordt bijvoorbeeld hout aangeboden voor de bouw van zompen, maar daar kan geen gebruik van worden

gemaakt.

Voor het vervoer van de zomp naar evenementen heeft de stichting een botentrailer. Deze staat buiten onder een dekkleed. Deze moet binnen staan en krijgt een plek in dit nieuwe gebouw.

Samen vormt dit een reëel risico voor de continuïteit van de activiteiten van de stichting.

Om de continuïteit van de activiteiten van de stichting te kunnen blijven waarborgen wil de stichting een educatief ruimte met stalling en opslag realiseren.

Doelstellingen

De Regionale Stichting Enterse Zomp wil met dit plan realiseren:

De bouw van een Twentsche Schuur met educatieve ruimte stalling en opslag en uitbreiding van de parkeerplaats. In deze schuur de “verhalen van de zoon van de zompschipper....” overdragen aan bezoekers op een actuele en attractieve manier. Doordat gekozen wordt voor het vertellen van de “verhalen van de zoon van de zompschipper....” is het mogelijk om verschillende thema-expositie te houden waarin bijvoorbeeld het “verhaal van de ganzenhandel” wordt vertelt.

De volgende subdoelstellingen zijn geformuleerd:

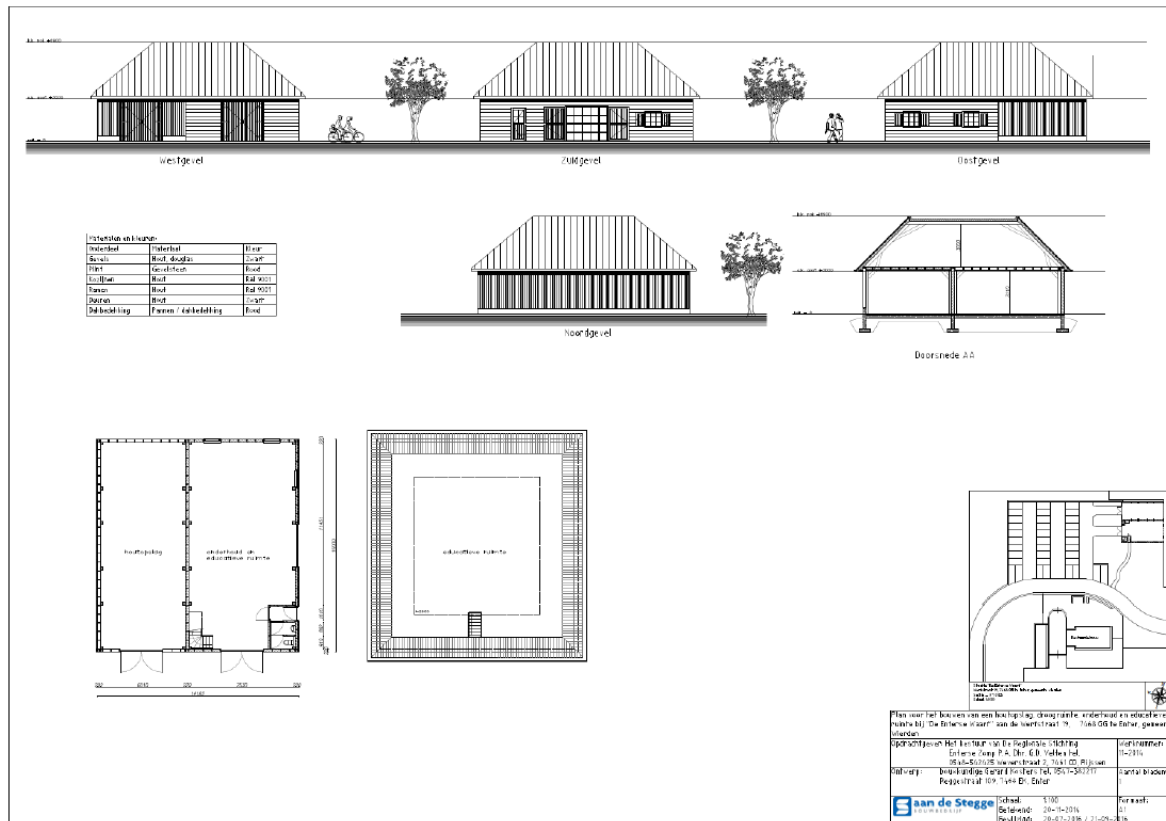
- Opleidingslocatie. De bouw van de Twentsche Schuur, die geheel in vakwerkstijl is, laten functioneren als opleidingslocatie in het kader van leerwerk-trajecten voor timmerlieden en restauratie bouwvakkers.
- Zaalverhuur. De ruimtes zoals de werkplaats/educatie en zolder beschikbaar stellen voor gebruik door andere betrokken partijen. Dit zijn de Stichting Natuurgebied Enters Reggedal, Waterschap Vechtstromen en Landschap Overijssel. Ook kunnen in deze ruimtes door deze partijen en particulieren workshops, lezingen, etc. worden verzorgd.
- Toegangspoort tot de nieuwe natuur langs de weer meanderende Regge, met voldoende parkeergelegenheid voor auto's en bussen.

Doelgroepen

Met het realiseren van de bovenstaande doelstellingen richt de Regionale Stichting zich op de volgende doelgroepen:

- Leerlingen van groepen 5, 6, 7 en 8 van het primair onderwijs, het basisonderwijs en leerlingen uit de brugklassen van het voortgezet onderwijs. De Stichting heeft momenteel al enkele lespakketten ontwikkeld voor de jeugd. Ze staan op de website www.entersezomp.nl en deels in de uitgave “Aanbod Kunst- en Cultuureducatie voor basisscholen in de Gemeente Wierden”.
- Leerling werkplaats. Leerlingen RIBO en OCT. Twee instanties hebben zich bereid verklaard om te participeren in de bouw van de Twentsche Schuur door deelname binnen leerwerktrajecten, namelijk de Stichting RIBO (Scholing, Restauratie en Innovatie in de bouw in Overijssel) en OCT (Opleidings Centrum Twente).
- De geïnteresseerde toerist, jonge gezinnen en actieve 50-plussers. In gesprekken met de Tourist Info wordt duidelijk dat er in Twente een tekort is aan slechtweer-accommodatie. Met een verblijf in de Twentsche Schuur, bouw zomp op de scheepswerf en eventueel een tocht over de Regge, ziet de Tourist Info daarom als een goed initiatief.
- Groepen (verenigingen, bedrijven, organisaties). Groepen kunnen op de locatie Twentsche Schuur het verhaal van de zoon van de zompschipper... beleven. Op de educatieve bovenverdieping kunnen groepen worden ontvangen. Deze ruimte is van alle gemakken voorzien. Voor voorlichting, workshops e.d. is deze ruimte uitermate geschikt en derden kunnen hier ook gebruik van maken. Door de aanwezigheid van voldoende parkeerruimte voor auto's en bussen wordt het een geschikte plek om een (mid)dag uit te starten en af te sluiten. Een kop koffie en een drankje kan worden genuttigd in het botenhuis.

Twentsche Schuur

Situatieschets, plattegrond, doorsnede en gevelaanzichten nieuw te bouwen Educatief Centrum

Bovenstaand is de toekomstige inrichting van het terrein weergegeven, met in het noordoosten de Twentsche Schuur. De Twentsche Schuur is een gebouw in Saksische stijl en is gesitueerd aan de rand van Enter in het buitengebied, tegenover de scheepswerf "De Enterse Waarf", die aan de plas "de Lee" ligt. Deze plas loopt uit in de rivier de Regge en vormt de verbinding met de bebouwde kom van Enter. De Twentsche Schuur is qua stijl passend bij de scheepswerf en lijkt op de boerenschuren die vroeger bij de boerderijen stonden.

De wanden van de Schuur bestaan uit fijn bezaagde deels gepotdekselde planken, die wanneer ze zwart geschilderd worden een rustiek uitstraling hebben. Het dak is gedekt met een rode oud-hollandse pan. De twee grote openslaande opgeklapte deuren zijn zwart geschilderd. De ramen met vensters en de deuren krijgen dezelfde rode en gele kleuren die ook de scheepswerf hebben. De gebinten zijn gevingerlast en gelamineerd van lariks en gemaakt op traditionele manier, dat wil zeggen met pen en gat en opgesloten met een pen of met deuvels. Het hout voor de buitenwanden en vloer van de zolder is Douglas en komt uit de bossen in de omgeving van Hellendoorn. Om geen gebruik te hoeven maken van de toiletten in de scheepswerf komen beneden twee ruimtes, waarvan de ene een w.c. bevat en de andere een urinoir.

Maquette van de Twentsche Schuur

Het gebouw is bio-based, dat wil zeggen dat materialen die gebruikt worden gegroeid zijn. De gehele constructie bestaat uit Europees hout met PEFC keur, wat betekent dat het hout uit gecertificeerde bossen komt.

Voor het milieu is het goed om op het platte gedeelte van het dak van de Twentsche Schuur zonnepanelen te plaatsen. Hiermee kan misschien voldoende energie worden opgewekt om zowel de Scheepswerf als de Twentsche Schuur energie neutraal te maken.

De Twentsche Schuur heeft de afmeting van ongeveer 14 x 15 meter. Het gebouw bestaat uit 3 ruimtes met een ruime parkeerplaats.

- Werkplaats voor educatie, onderhoud en stalling. Deze werkplaats heeft een driedelig doel: educatie, onderhoud en stalling.
- Educatieve bovenverdieping. De vloeroppervlakte is 11 x 13 meter en de wanden die schuin oplopen naar het plafond van 9 x 10 meter. In deze ruimte zijn de massieve spanten en gordingen zichtbaar. Op het platte dak komen zonnepanelen.
- Houtopslag. Beneden is een gedeelte van 6 x 15 meter bestemd om het hout op te slaan dat nodig is bij de bouw van een zomp, voor restauratie van de zopen van de stichting en van derden.

De huidige parkeerplaats is te klein. Nu al zijn regelmatig alle vakken bezet. Voor bussen is helemaal geen plek. Daarom is het nodig als bezoekers komen voor de Twentsche Schuur, de scheepswerf de Enterse Waarf en/of het natuurgebied Enters Reggedal, de parkeerplaats aanzienlijk wordt vergroot.

Het project wordt meegenomen in bestemmingsplan "Buitengebied 2009, herziening Reggedal Enter". Voor de uitbreiding van de Enterse Waarf met een educatief centrum is deze ruimtelijke onderbouwing opgesteld.

Hoofdstuk 3 Beleidskader

3.1 Rijksbeleid

3.1.1 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR)

De SVIR geeft de rijksoverheid haar visie op de ruimtelijke en mobiliteitsopgaven voor Nederland richting 2040 en op de manier waarop zij hiermee om zal gaan. Daarmee biedt het een kader voor beslissingen die de rijksoverheid in de periode tot 2028 wil nemen, om Nederland concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig te houden. In de structuurvisie maakt het Rijk helder welke nationale belangen zij heeft in het ruimtelijk en mobiliteitsdomein en welke instrumenten voor deze belangen door het Rijk worden ingezet. De huidige financiële kaders zijn randvoorwaardelijk voor de concrete invulling van de rijksambities. Verschillende nationale belangen kennen een juridische doorwerking welke zijn opgenomen in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro, ook bekend als AMvB Ruimte).

De structuurvisie bepaalt de ambities voor Nederland in 2040. Deze hebben betrekking op de concurrentiekracht, bereikbaarheid, en leefbaarheid en veiligheid van/in Nederland. Voor deze 3 rijksdoelen worden 13 onderwerpen van nationaal belang genoemd. Hiermee geeft het Rijk aan waarvoor zij verantwoordelijk is en waarop het resultaat wil boeken. De benoemde nationale belangen zijn:

1. Een excellent en internationaal bereikbaar vestigingsklimaat in de stedelijke regio's met een concentratie van topsectoren;
2. Ruimte voor het hoofdnetwerk voor (duurzame) energievoorziening en de energietransitie;
3. Ruimte voor het hoofdnetwerk voor vervoer van (gevaarlijke) stoffen via buisleidingen;
4. Efficiënt gebruik van de ondergrond;
5. Een robuust hoofdnetwerk van weg, spoor en vaarwegen rondom en tussen de belangrijkste stedelijke regio's inclusief de achterlandverbindingen;
6. Betere benutting van de capaciteit van het bestaande mobiliteitssysteem van weg, spoor en vaarwegen;
7. Het instandhouden van de hoofdnetwerken van weg, spoor en vaarwegen om het functioneren van de netwerken te waarborgen;
8. Verbeteren van de milieukwaliteit (lucht, bodem, water) en bescherming tegen geluidsoverlast en externe veiligheidsrisico's;
9. Ruimte voor waterveiligheid, een duurzame zoetwatervoorziening en klimaatbestendige stedelijke (her)ontwikkeling;
10. Ruimte voor behoud en versterking van (inter)nationale unieke cultuurhistorische en natuurlijke kwaliteiten;
11. Ruimte voor een nationaal netwerk van natuur voor het overleven en ontwikkelen van flora- en faunasoorten;
12. Ruimte voor militaire terreinen en activiteiten;
13. Zorgvuldige afwegingen en transparante besluitvorming bij alle ruimtelijke plannen.

Conclusie

De ontwikkeling die met deze omgevingsvergunning mogelijk wordt gemaakt doet op geen enkele wijze afbreuk aan het ruimtelijk beleid van het rijk. Het Rijksbeleid vormt dan ook geen belemmering voor het planvoornemen.

3.1.2 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)

Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) geeft richtlijnen voor de inhoud van bestemmingsplannen voor zover het gaat om ruimtelijke ontwikkelingen van nationaal belang. In de SVIR wordt een totaalbeeld van het ruimtelijk- en mobiliteitsbeleid op rijksniveau gegeven. In het SVIR wordt bepaald welke kaderstellende uitspraken zodanig zijn geformuleerd dat deze bedoeld zijn om beperkingen te stellen aan de ruimtelijke besluitvormingsmogelijkheden op lokaal niveau. Het Barro bevestigt in juridische zin die kaderstellende uitspraken. Deze vorm van normstelling sluit aan op de vroegere pkb's met concrete beleidsbeslissingen en beslissingen van wezenlijk belang die ook van betekenis waren voor de lagere overheden. Het besluit is op 30 december 2011 in werking getreden.

De normering uit het Barro werkt zoveel mogelijk direct door op het niveau van de lokale besluitvorming. Bij besluitvorming over bestemmingsplannen moeten de regels worden gerespecteerd. Het merendeel van de regels legt beperkingen op, daarin is een gradatie te onderkennen. Deze zijn geformuleerd als een 'ja-mits', een 'ja, voor zover', een 'nee-tenzij', een 'nee-als' of een stringente 'nee' bepaling.

Voor dit bestemmingsplan zijn specifiek de bepalingen omtrent de EHS relevant (Titel 2.10. Ecologische hoofdstructuur). In het Barro is bepaald dat in een provinciale verordening gebieden worden aangewezen die de ecologische hoofdstructuur vormen. De ligging van die gebieden wordt geometrisch vastgelegd. Daarbij worden ook de wezenlijke kenmerken en waarden van deze gebieden benoemd. Tot slot is bepaald dat de provinciale verordening ook een beschermingsregime (regels) dient te bevatten om te regelen dat bestemmingsplannen geen activiteiten mogelijk maken ten opzichte van het ten tijde van inwerkingtreding van de verordening geldende bestemmingsplan, die per saldo leiden tot een significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden, of tot een significante vermindering van de oppervlakte van die gebieden, of van de samenhang tussen die EHS-gebieden.

Conclusie

Deze ruimtelijke onderbouwing maakt een educatieve ruimte, inclusief stalling en opslag mogelijk. Het Barro bevat geen regels die een directe doorwerking vereisen in de onderhavige ruimtelijke onderbouwing. Geconcludeerd wordt dat het plan niet in strijd is met de Barro.

3.1.3 Ladder voor duurzame verstedelijking

De zogenaamde 'ladder voor duurzame verstedelijking' is opgenomen in artikel 3.1.6, tweede lid, Besluit ruimtelijke ordening en luidt als volgt: De toelichting bij een bestemmingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, voldoet aan de volgende voorwaarden:

- a. er wordt beschreven dat de voorgenomen stedelijke ontwikkeling voorziet in een actuele regionale behoefte;
- b. indien uit de beschrijving, bedoeld in onderdeel a, blijkt dat sprake is van een actuele regionale behoefte, wordt beschreven in hoeverre in die behoefte binnen het bestaand stedelijk gebied van de betreffende regio kan worden voorzien door benutting van beschikbare gronden door herstructurering, transformatie of anderszins, en;
- c. indien uit de beschrijving, bedoeld in onderdeel b, blijkt dat de stedelijke ontwikkeling niet binnen het bestaand stedelijk gebied van de betreffende regio kan plaatsvinden, wordt beschreven in hoeverre wordt voorzien in die behoefte op locaties die, gebruikmakend van verschillende middelen van vervoer, passend ontsloten zijn of als zodanig worden ontwikkeld.

Specifiek voor de eerste trede, de bepaling van de regionale behoefte, geldt dat dit slechts tot doel heeft na te gaan of de vestiging van een dienst in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening.

Bij de tweede trede dient onderzocht te worden in hoeverre in de regionale behoefte binnen het bestaand stedelijk gebied van de betreffende regio kan worden voorzien door benutting van beschikbare gronden door herstructurering, transformatie of anderszins.

Relevant bij de toepassing van de ladder voor duurzame verstedelijking is dat aandacht wordt besteed aan de leegstand: kan het initiatief redelijkerwijs ook in bestaande lege panden gehuisvest worden en heeft het initiatief geen onaanvaardbare effecten op de leegstand. Uit de jurisprudentie komt naar voren dat het bij dit laatste met name gaat om de gevolgen voor het woon-, leef- en ondernemersklimaat.

Afweging Ladder van duurzame verstedelijking

Er is sprake van het toevoegen van een educatief centrum, inclusief stalling en opslag als aanvullende behoefte, ter plaatse van het naastgelegen terrein van de scheepswerf. Hiermee kan de Regionale Stichting zelfvoorzienend blijven, haar informatievoorziening verbreden door educatieve voorzieningen aan te bieden en tevens het aangeboden hout voor de bouw van zompen opslaan.

Aangezien de scheepswerf reeds op deze buiten stedelijke locatie aanwezig is het, aangezien er geen gebruik kan worden gemaakt van bestaande bebouwing, niet anders mogelijk dan een nieuwe ruimte op korte afstand van de scheepswerf op te richten als educatief centrum.

De locatie is goed bereikbaar per auto, maar ook voor fietsers en voetgangers middels recreatieve routes. Ook is het terrein reeds goed voor autoverkeer ontsloten en wordt middels de uitbreiding van de parkeervoorziening voorzien in voldoende parkeergelegenheid op eigen terrein.

3.1.4 Conclusie rijksbeleid

Het bestemmingsplan past binnen de kaders van het rijksbeleid.

3.2 Provinciaal beleid

3.2.1 Omgevingsvisie Overijssel

De Omgevingsvisie Overijssel 2009 betreft een integrale visie die het voorheen geldende Streekplan Overijssel 2000+, het Verkeer- en vervoerplan, het Waterhuishoudingsplan en het Milieubeleidsplan samen brengt in één document. Hiermee is de Omgevingsvisie het integrale provinciale beleidsplan voor de fysieke leefomgeving van Overijssel. De Omgevingsvisie is op 1 juli 2009 vastgesteld door Provinciale Staten en op 1 september 2009 in werking getreden.

In 2013 is de Omgevingsvisie op een aantal onderwerpen aangepast. Provinciale Staten hebben op 3 juli 2013 de actualisatie Omgevingsvisie vastgesteld. Reden voor deze actualisatie is de evaluatie van de Omgevingsvisie en het Hoofdlijnenakkoord uit 2011. De actualisatie richt zich alleen op de volgende onderwerpen: de ecologische hoofdstructuur (EHS), het streefbeeld Wegencategorisering, windenergie (rol provincie), nieuwvestiging van intensieve veehouderijen in landbouwontwikkelingsgebieden (LOG's), kantorenbeleid, definitie van lokaal gewortelde bedrijvigheid, ruimtelijke reservering gebiedsontwikkeling Luchthaven Twente e.o. en tot slot de aanpassing van de verordening op basis van eerder uitgevoerde evaluatie. Wanneer hieronder wordt gesproken over de Omgevingsvisie, dan is dat de geactualiseerde versie.

De hoofdambitie van de Omgevingsvisie is een toekomstvaste groei van welvaart en welzijn met een verantwoord beslag op de beschikbare natuurlijke hulpbronnen en voorraden. Enkele belangrijke beleidskeuzes waarmee de provincie haar ambities wil realiseren zijn:

- door meer aandacht voor herstructurering wordt ingezet op een breed spectrum aan woon-, werk- en mixmilieu's; dorpen en steden worden gestimuleerd hun eigen kleur te ontwikkelen;
- investeren in een hoofdinfrastructuur voor wegverkeer, trein, fiets en waarbij veiligheid en doorstroming centraal staan;
- zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik bij bebouwing door hantering van de zogenaamde 'SER-ladder'; deze methode gaat ervan uit dat eerst het gebruik van de ruimte wordt geoptimaliseerd, dan de mogelijkheid van meervoudig ruimtegebruik wordt onderzocht en dan pas de mogelijkheid om het ruimtegebruik uit te breiden, wordt bekeken; hierbij is afstemming tussen gemeenten over woningbouwprogramma's en bedrijfslocaties noodzakelijk;
- ruimtelijke plannen ontwikkelen aan de hand van gebiedskenmerken en keuzes voor duurzaamheid.

3.2.2 Omgevingsverordening Overijssel

De provincie beschikt over een palet aan instrumenten waarmee zij haar ambities realiseert. Het gaat er daarbij om steeds de meest optimale mix van instrumenten toe te passen, zodat effectief en efficiënt resultaat wordt geboekt voor alle ambities en doelstellingen van de Omgevingsvisie. De keuze voor inzet van deze instrumenten is bepaald aan de hand van een aantal criteria. In de Omgevingsvisie is bij elke beleidsambitie een realisatieschema opgenomen waarin is aangegeven welke instrumenten de provincie zal inzetten om de verschillende onderwerpen van provinciaal belang te realiseren.

Eén van de instrumenten om het beleid uit de Omgevingsvisie te laten doorwerken is de Omgevingsverordening Overijssel 2009. De Omgevingsverordening is het provinciaal juridisch instrument dat wordt ingezet voor die onderwerpen waarvoor de provincie eraan hecht dat de doorwerking van het beleid van de Omgevingsvisie juridisch geborgd is.

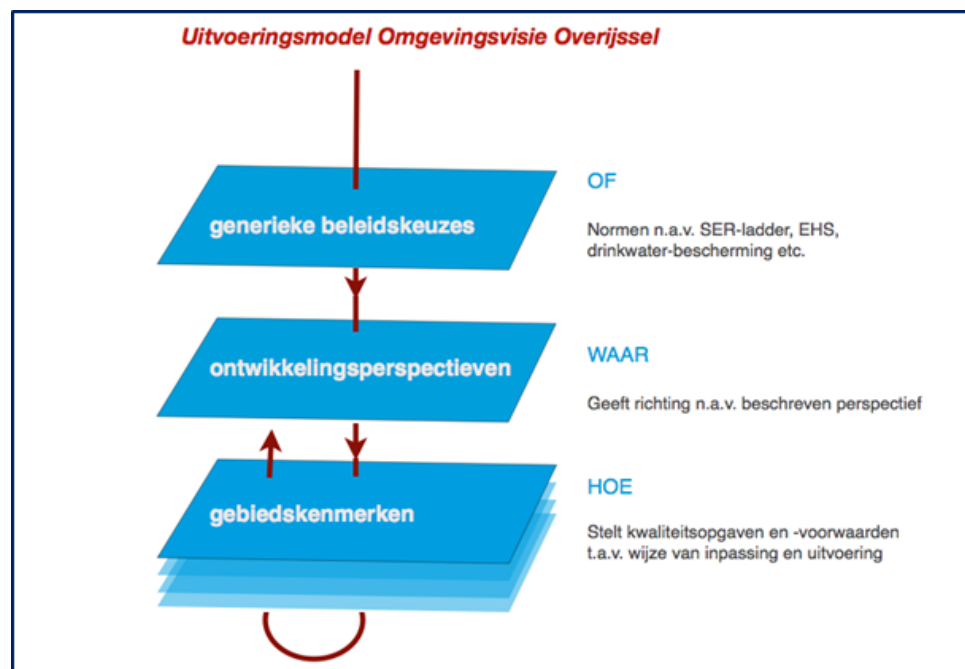
3.2.3 Uitvoeringsmodel Omgevingsvisie Overijssel

De opgaven, kansen, beleidsambities en ruimtelijke kwaliteitsambities voor de provincie zijn in de Omgevingsvisie Overijssel 2009 geschetst in ontwikkelingsperspectieven voor de groene omgeving en stedelijke omgeving.

Om de ambities van de provincie waar te maken, bevat de Omgevingsvisie een uitvoeringsmodel. Dit model is gebaseerd op drie niveaus, te weten:

- generieke beleidskeuzes;
- ontwikkelingsperspectieven;
- gebiedskenmerken.

Aan de hand van de drie genoemde niveaus kan worden gezien of een ruimtelijke ontwikkeling mogelijk is en er behoefte aan is, waar het past in de ontwikkelingsvisie en hoe het uitgevoerd kan worden. Deze begrippen worden hieronder nader toegelicht en getoetst.

Uitvoeringsmodel Omgevingsvisie Overijssel (Bron: Provincie Overijssel)

Generieke beleidskeuzes

Generieke beleidskeuzes zijn keuzes die bepalend zijn voor de vraag of ontwikkelingen nodig dan wel mogelijk zijn. In deze fase wordt beoordeeld of er sprake is van een behoefte aan een bepaalde

voorziening. Ook wordt in deze fase de zgn. 'SER-ladder' gehanteerd. Deze komt er kort gezegd op neer dat eerst bestaande bebouwing en herstructurering worden benut, voordat er uitbreiding kan plaatsvinden.

Andere generieke beleidskeuzes betreffen de reserveringen voor waterveiligheid, randvoorwaarden voor externe veiligheid, grondwaterbeschermingsgebieden, bescherming van de ondergrond (aardkundige en archeologische waarden), landbouwontwikkelingsgebieden voor intensieve veehouderij, begrenzing van Nationale Landschappen, Natura 2000-gebieden, Ecologische Hoofdstructuur en verbindingzones enzovoorts. De generieke beleidskeuzes zijn veelal normstellend.

EHS (inmiddels NNN)

Het plangebied van de Enterse Zomp is niet binnen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) gelegen.

Reconstructiezonering

Op de reconstructiezoneringkaart ligt het plangebied in zijn geheel binnen verwevingsgebied. Bestemmingsplannen voor gebieden die zijn opgenomen in het reconstructieplan dienen, voor wat betreft de mogelijkheden van bebouwing en het gebruik van gronden en opstallen, in overeenstemming te zijn met het reconstructieplan. Het plangebied ligt niet in een landbouwontwikkelingsgebied en vormt daarmee geen belemmering van de ontwikkelingsmogelijkheden agrarische bedrijven in landbouwontwikkelingsgebied.

Conclusie

Deze ruimtelijke onderbouwing is in lijn met de generieke beleidskaders.

Ontwikkelingsperspectieven

Als uit de beoordeling in het kader van de generieke beleidskeuzes blijkt dat de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling aanvaardbaar is, vindt een toets plaats aan de ontwikkelingsperspectieven. In de Omgevingsvisie is een spectrum van zes ontwikkelingsperspectieven beschreven voor de groene en stedelijke omgeving. Met dit spectrum geeft de provincie ruimte voor het realiseren van de in de visie beschreven beleids- en kwaliteitsambities.

De ontwikkelingsperspectieven geven richting aan wat waar ontwikkeld zou kunnen worden. Daar waar generieke beleidskeuzes een geografische begrenzing hebben, zijn ze consistent doorvertaald in de ontwikkelingsperspectieven.

Het plangebied is gelegen binnen het ontwikkelingsperspectief 'buitengebied accent veelzijdige gebruiksruimte' (3) en op kaart nader aangeduid als 'mixlandschap'. Het betreft: "Gebieden voor gespecialiseerde landbouw en mengvormen van landbouw met andere functies (recreatiezorg, natuur, water) en bijzondere woon-werk- en recreatiemilieus die de karakteristieke gevarieerde opbouw van de cultuurlandschappen in deze gebieden versterken."

In dit ontwikkelingsperspectief is sprake van verweving van functies. Aan de ene kant melkveehouderij en akkerbouw als belangrijke vorm van landgebruik. Aan de andere kant gebruik voor landschap, natuur, milieubescherming, cultuurhistorie, recreatie, wonen en andere bedrijvigheid. Ook hier staat de kwaliteitsambitie Voortbouwen aan de kenmerkende structuren van de agrarische cultuurlandschappen voorop.

In dit perspectief worden de ontwikkelingsmogelijkheden van de landbouw, maar ook van andere sectoren zoals recreatie, nog nadrukkelijker verbonden met behoud en versterking van cultuurhistorische, natuurlijke en landschappelijke elementen.

Grootschalige landbouw krijgt ook hier de ruimte, maar de inpassing in kleinschalige landschappen vraagt om heldere gebruiksregels.

In dit perspectief zijn ook plekken waar, door de ruimtelijke structuur of reeds aanwezige bebouwing, de ontwikkelruimte voor agrariërs zozeer is beperkt dat duurzame benutting van de ruimte en ruimtelijke kwaliteit ermee gediend zijn nieuwe ontwikkelingskansen te benutten. Hier liggen in specifieke gevallen

kansen voor woon-/werklandschappen, die de ruimtelijke structuur versterken. Dienstverlenende zelfstandigen zonder personeel kunnen hun werklocatie heel goed combineren met een woon-/werklandschap. Denk aan de diverse woonmilieus die mogelijk zijn en voor verschillende groepen aantrekkelijk zijn: buurtschappen, landgoederen, plantages, bedrijfswoningen, knoopen. In waterbergingsgebieden is combinatie mogelijk met aangepaste bouw, bijvoorbeeld op terpen of drijvend.

Gebiedskenmerken

Op basis van gebiedskenmerken in vier lagen (natuurlijke laag, laag van het agrarisch cultuurlandschap, stedelijke laag en lust- en leisurelaag) gelden specifieke kwaliteitsvoorwaarden en –opgaven voor ruimtelijke ontwikkelingen. Het is de vraag 'hoe' een ontwikkeling invulling krijgt.

De 'Natuurlijke laag'

Overijssel bestaat uit een rijk en gevarieerd spectrum aan natuurlijke landschappen. Deze vormen de basis voor het gehele grondgebied van Overijssel. Het beter afstemmen van ruimtelijke ontwikkelingen op de natuurlijke laag kan ervoor zorgen dat de natuurlijke kwaliteiten van de provincie weer mede beeldbepalend worden. Ook in steden en dorpen bij voorbeeld in nieuwe waterrijke woonmilieus en nieuwe natuur in stad en dorp.

Het plangebied is op de gebiedskenmerkenkaart met de 'Natuurlijke laag' aangeduid met de gebiedstypen 'dekzandvlakte en ruggen'. De dekzandgronden beslaan een groot gedeelte van de oppervlakte van de provincie. Na de ijstijden bleef er in grote delen een reliëfrijk – door de wind gevormd – zandlandschap achter, dat gekenmerkt wordt door relatief grote verschillen tussen hoog/droog en laag/nat gebied. Soms vlak bij elkaar, soms verder van elkaar verwijderd. De ambitie is de natuurlijke verschillen tussen hoog en laag en tussen droog en nat functioneel meer sturend en beleefbaar te maken. Dit kan bijvoorbeeld door een meer natuurlijk watersysteem en door beplanting met 'natuurlijke' soorten. En door de (strekkings)richting van het landschap te benutten in gebiedsontwerpen.

De 'Laag van het agrarisch cultuur landschap'

In het agrarisch cultuurlandschap gaat het er altijd om dat de mens inspeelt op de natuurlijke omstandigheden en die ten nutte maakt. Vanuit de nederzettingen zijn de omliggende gronden ooit ontgonnen. Hierdoor is er een sterke ruimtelijke en functionele relatie met het omringende landschap ontstaan.

Het plangebied is op de gebiedskenmerkenkaart met de 'Laag van agrarisch cultuurlandschap' aangeduid met het gebiedstype dekzandgebieden: jonge heide- en broekontginningslandschap'.

De grote oppervlakte aan – voormalige – natte en droge heidegronden was oorspronkelijk functioneel verbonden met het essen- en oude hoevenlandschap; hier werd geweid en werden de plaggen gestoken voor in de stal; in de stal bemeste plaggen dienden als structuurverbeteraar en bemesting voor de akkergronden op de essen. Na de uitvinding van kunstmest ging deze functie verloren en werden deze gronden grotendeels in cultuur gebracht. Aanvankelijk kleinschalig en min of meer individueel door keuterboertjes, later werd de ontginning planmatig en grootschalig aangepakt (tot in de jaren 60 van de 20e eeuw). De grote natte broekgebieden ondergingen een vergelijkbare ontwikkeling, waardoor de natte en de droge jonge ontginningen nu gelijkenis vertonen. Daarnaast zijn vanaf 1750 vanuit de landgoederen en buitens ook veel van de voormalige heidegronden voor de jacht en houtproductie bebost. Dit heeft geresulteerd in grote en kleinere landbouwontginningslandschappen en in landschappen van grote boscomplexen en (nooit ontgonnen) heidevelden, zoals op de Sallandse Heuvelrug. Ten opzichte van omliggend essen- en hoevenlandschap zijn de landbouwontginningen relatief grote open ruimtes, deels omzoomd door boscomplex. Erven liggen als blokken aan de weg geschakeld. Wegen zijn lanen met lange rechtstanden. Vaak zijn het 'inbreidings'- landschappen met en rommelige driehoekstructuren als resultaat. Ook sommige recente heringerichte agrarische landschappen worden tot deze categorie gerekend, omdat van het oorspronkelijke landschap niets meer terug te vinden is. De ambitie is de ruimtelijke kwaliteit van deze gebieden een stevige impuls te geven en soms een transformatie wanneer daar aanleiding toe is. De dragende structuren worden gevormd door landschappelijk raamwerken van lanen, bosstroken en waterlopen, die de rechtlijnige

ontginningstructuren versterken. Binnen deze raamwerken is ruimte voor verdere ontwikkeling van bestaande erven en soms de vestiging van nieuwe erven, mits deze een stevige landschappelijke jas krijgen.

De 'stedelijke laag'

Het plangebied heeft op de gebiedskenmerkenkaart de 'Stedelijke laag' geen bijzondere eigenschappen. Het gebiedskenmerk kan buiten beschouwing worden gelaten.

De 'lust- en leisurelaag'

In de stedelijke laag en de lust- & leisurelaag zijn diverse gebiedskenmerken opgenomen die de Stedelijke omgeving aantrekkelijk maken voor toerisme en vrije tijd. Op het plangebied is het gebiedskenmerk stads- en dorpsfronten van toepassing.

De fronten maken stad of dorp vanuit de omgeving zichtbaar als eenheid en voorkant. Karakteristieke gebouwen en monumenten, veelal met cultuurhistorische en architectonische waarden, fungeren als eyecatcher. Vanuit stad of dorp gezien zijn het mooie weides, ruimtes of waterlopen.

3.2.4 Conclusie provinciaal beleid

Geconcludeerd kan worden dat de uitbreiding (recreatie ter uitbreiding van de reeds aanwezige scheepswerf, waarbij wordt aangesloten bij de reeds aanwezige ruimtelijke karakteristiek) ter plaatse van de Enterse Zomp in overeenstemming is met het in de Omgevingsvisie Overijssel verwoorde en in de Omgevingsverordening verankerde provinciaal ruimtelijk beleid.

3.3 Gemeentelijk beleid

3.3.1 Structuurvisie Wierden

De structuurvisie Wierden is opgesteld voor het gehele grondgebied van de gemeente Wierden en betreft de periode tot 2030. De structuurvisie vormt het toetsingskader voor de beoordeling van nieuwe plannen en initiatieven. Bestemmingsplannen en projectbesluiten moeten getoetst worden aan de structuurvisie. De structuurvisie is op 5 oktober 2010 door de gemeenteraad vastgesteld.

De structuurvisie onderscheidt drie deelgebieden: kern Wierden, Kern Enter en landelijk gebied. Het projectgebied is gelegen net buiten de kern Enter en valt binnen het deelgebied: landelijk gebied.

Ruimtelijke structuur landelijk gebied

De gemeente Wierden is op veel plaatsen van oudsher een nat gebied. Dit wordt veroorzaakt door het feit dat het gebied in een kom ligt, die wordt gevormd door de stuwwal van Oldenzaal, de stuwwal van Ootmarsum (ten oosten van Wierden) en de Sallandse heuvelrug (ten westen van Wierden). Tevens zijn er maar enkele beken om het water af te voeren. Daarnaast zijn er ook veel lokale depressies, beekdalen, kwelrijke situaties en ondoorlaatbare kleilagen die voor de lokale natheid zorgen. In de periode na de laatste ijstijd (ongeveer 8.000 jaar geleden) kon in de lagere delen waar water stagneerde, in het gebied op beperkte schaal hoogveenvorming optreden. Grote hoogveencomplexen zijn ontstaan ten oosten van Hoge Hexel (bij Vriezenveen), maar op veel plaatsen kwamen ook kleinere veengebieden voor (Wierdense Veld).

De kleine kern Hoge Hexel is ontstaan op een verhoogde rug (stuwwal) in het landschap welke is ontstaan door schuivend landijs tijdens de laatste ijstijd. De marke Hoge Hexel was eeuwenlang een zelfstandige marke en is pas in 1654 samengevoegd met de marke Wierden. Het erfmarkerichterschap van de marke werd verkocht en kwam in handen van de familie Van Rechteren Limpurg.

Hoge Hexel anno 2009 is een dorp met 1.100 inwoners, gelegen ongeveer vier kilometer ten noorden van de kern Wierden. De buurtschappen De Piksen, De Bekkenhaar en Hoge Hexel vormen nu de huidige kern. In Hoge Hexel is dit jaar het Kulturhus geopend, waar spel (sportzaal), peuterspeelzaalwerk, jeugdactiviteiten, toneel, kerkactiviteiten, welzijnsfuncties en overige activiteiten uit het verenigingsleven plaatsvinden. Rondom Hoge Hexel liggen verschillende verblijfsrecreatieparken

In het landelijk gebied van de gemeente Wierden, inclusief de buurtschappen Notter-Zuna en Rectum-Ypelo, wonen 1.900 mensen. Het betreft ongeveer 9.000 ha en wordt gekenmerkt door de bloeiende agrarische bedrijvigheid, karakteristieke boerderijen en recreatieve voorzieningen.

De meeste agrarische bedrijven in Wierden zijn melkveebedrijven. In het landelijk gebied ligt het natuurgebied Wierdense Veld en de landgoederen De Grimberg en Notterveld. Door het zuiden van de gemeente stroomt de rivier de Regge. Wierden heeft verschillende recreatieparken en drie campings.

Wierden maakt deel uit van het Twentse landschap. Het is een afwisselend en soms kleinschalig landschap van stuwwallen, beekdalen en essen (coulissenlandschap).

Gebiedsgerichte SWOT

Op basis van de analyse van Wierden is een SWOT analyse per deelgebied gemaakt en de kansen en bedreigingen op een rij gezet. Ten aanzien van het landelijk gebied in relatie tot de onderhavige ontwikkeling zijn deze kansen en bedreigingen weergegeven:

heeft...

- een aantrekkelijk landschap voor recreatie en toerisme (Rust, ruimte, natuur en de rivier de Regge);
- de rivier de Regge;
- een sterke sociale cohesie;

mist...

- samenwerking en eenheid in visie op het ontwikkelen van het buitengebied met toerisme en recreatie als economische drager;

kan inspelen op...

- de belevingswaarden en landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteit van de Regge (via recreatief-toeristische ontwikkelingen, maar ook via de ontwikkeling van nieuwe landgoederen);
- recreatie en toerisme via Nota Recreatie en Toerisme en UVT;
- duurzaamheid en cultuurhistorische waarden bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen;

moet alert zijn op...

- spanningsveld tussen verschillende functies, zoals behoud kleinschalig landschap, schaalvergroting landbouw en ruimteclaims door natuur, uitbreiding kernen, recreatie enz;
- verrommeling buitengebied (afname ruimtelijke kwaliteit);
- afname voorzieningenniveau/leefbaarheid;
- behoud karakteristieke bebouwing en dorpsstructuur;
- verdwijnen samenhang in landschap tussen kernen en buitengebied en functionele oriëntatie op de kernen.

Ruimtelijke omgevingsvisie - landelijk gebied

Op basis van de kernkwaliteiten en de daarvan afgeleide centrale waarden van de gemeente, is vervolgens het integrale ruimtelijke streefbeeld voor 2030 beschreven. De visie is vervolgens vertaald naar de deelgebieden: kern Wierden, kern Enter en het landelijk gebied (inclusief kleine kern Hoge Hexel en buurtschappen). Per deelgebied zijn de specifieke kernkwaliteiten, het streefbeeld en de bijbehorende (thematische) ontwikkelingsrichtingen uitgewerkt.

Kernkwaliteiten

- Het afwisselende coulisselandschap.
- De hoge natuurlijke en landschappelijke waarden van het Wierdense Veld en de Regge.
- De (blauwe) kwaliteiten en potenties van de Regge en de beekdalen.

- De cultuurhistorische waarden van de landgoederen.
- Het grote areaal agrarisch gebied.
- De buurtschappen.
- Sterke sociale cohesie.
- De recreatieve aantrekkelijkheid.

Streefbeeld

Wierden heeft een vitaal platteland. De gemeente streeft naar goede ontwikkelingsmogelijkheden voor agrarische bedrijven en biedt kansen voor verbrede landbouw. Ook is er ruimte voor functieverandering in de VAB's, natuurbeheer en de ontwikkeling van enkele nieuwe landgoederen. Verrommeling en verpaupering worden zoveel mogelijk tegengegaan. De EHS is ontwikkeld en de wateropgaven in TOP-gebieden en met betrekking tot de beken zijn opgelost. Het landelijk gebied heeft zich nog meer ontwikkeld als aantrekkelijk recreatief gebied op regionaal niveau. De Regge is bevaarbaar. Er is ruimte voor landelijk wonen, waarbij de leefbaarheid in landelijk gebied en buurtschappen optimaal is gebleven.

Ontwikkelingsrichtingen

Voor het landelijk gebied in relatie tot de onderhavige ontwikkeling zijn de volgende ontwikkelingsrichtingen en aandachtspunten relevant:

Recreatie en toerisme

- Regge bevaarbaar maken van/naar Enter.
- Regge beter beleefbaar maken en koppelen van toeristisch-recreatieve functies aan Regge, mits inpasbaar in landschap (rustplaatsen, streekproducten, museum, oude herberg, et cetera).

Autoverkeer

- Bij verbreding A1 rekening houden met onderdoorgang Regge voor zompen (bevaarbaar maken Regge).

Kunst en cultuur

- Ontwikkelen van locaties voor kleinschalige musea passend in omgeving

Landschap /Groenstructuren

- Reggesysteem: een halfopenlandschap met natuurlijk karakter ontwikkelen
- Zichtbaarheid Reggedal vanaf A1 verbeteren
- Beleefbaarheid Regge vergroten door toegankelijker maken van het gebied en bevaarbaar maken Regge voor zompen
- Behouden en ontwikkelen historische samenhang landelijk gebied en kernen

Water

- Herinrichting beekdalen (Eksosche Aa, Regge, en Entergraven)

3.3.2 Landschapsontwikkelingsplan

De visie op het landschap in de gemeente Wierden is beschreven in het landschapsontwikkelingsplan (LOP), dat op 10 februari 2009 door de gemeenteraad is vastgesteld. De algemene doelstellingen voor het LOP zijn:

- het behouden en versterken van de landschappelijke (kern)kwaliteiten van het gebied;
- het behouden en versterken diversiteit en herkenbaarheid van de verschillende landschappen;
- een ontwikkelingsgerichte benadering.

In het LOP is de gemeente Wierden onderverdeeld in verschillende deelgebieden, die onderling een

sterke samenhang hebben, maar die tegelijkertijd ruimtelijk, functioneel en qua ontwikkelingen en beleid van elkaar verschillen. Per deelgebied zijn de eigen kenmerken, kwaliteiten, ontwikkelingen, kansen en bedreigingen uiteengezet. Daarnaast zijn de verschillende specifieke opgaven voor de deelgebieden bepaald.

Het plangebied is buiten het plangebied van het LOP gelaten en niet als een van de deelgebieden aangemerkt.

3.3.3 Conclusie gemeentelijk beleid

De uitbreiding van de Enterse Zomp past in het streefbeeld om de Regge beter beleefbaar te maken en het koppelen van toeristisch-recreatieve functies aan de Regge, mits inpasbaar in landschap (rustplaatsen, streekproducten, museum, oude herberg, et cetera). En sluit daarmee aan bij het gemeentelijke beleid.

Hoofdstuk 4 Milieu- en omgevingsaspecten

4.1 M.E.R.

De wet- en regelgeving voor milieueffectrapportage (m.e.r.) is vastgelegd in hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer en in de AMvB Besluit milieueffectrapportage (Besluit m.e.r.). In de Wet milieubeheer zijn vooral de procedurele verplichtingen opgenomen. In het Besluit m.e.r. is opgenomen wanneer een m.e.r. verplicht is.

Onderzocht is of de ruimtelijke onderbouwing het ruimtelijk kader biedt voor activiteiten die zijn opgenomen in onderdeel C of D van het Besluit MER. Daarbij is zowel naar (de mogelijkheid tot) nieuwe ontwikkelingen als naar onbenutte bouwmogelijkheden gekeken.

Gebleken is dat voor de onderhavige ruimtelijke onderbouwing geen m.e.r. nodig is, vanwege het ontbreken van een directe m.e.r.-plicht op grond van Besluit m.e.r. en Wet milieubeheer en vanwege het ontbreken van belangrijke nadelige milieugevolgen, zoals ook nader toegelicht in de volgende paragrafen.

4.2 Milieuaspecten

4.2.1 Bodem

Volgens artikel 3.1.6 Besluit ruimtelijke ordening (Bro) moet in verband met de uitvoerbaarheid van een plan onderzoek worden verricht naar de bodemgesteldheid in het plangebied. Bij functiewijzigingen moet worden bekeken of de bodemkwaliteit voldoende is voor de beoogde nieuwe functie.

Uit de "Bodemkwaliteitskaart wegbermen en buitengebied gemeente Wierden 2012-2017" van de gemeente Wierden kan worden geconcludeerd dat de algemene bodemkwaliteit van de bodem binnen het project AW 2000 (schoon) is.

Een verkennend bodemonderzoek zal deel uitmaken van de omgevingsvergunningaanvraag.

4.2.2 Geluid

Voor de grote industrieterreinen, spoor- en verkeerswegen is in de Wet geluidhinder (Wgh) een wettelijk kader ontwikkeld voor geluidzonering gekoppeld aan een systeem van grenswaarden. Het zoneren behelst het creëren van afstand tussen een grote geluidbron (verkeer/ industrie) en geluidgevoelige gebieden.

Binnen een geluidzone geldt een beperking voor de bouw van nieuwe geluidgevoelige bestemmingen. Als geluidgevoelige bestemmingen gelden woningen en woonwagenlocaties, scholen, ziekenhuizen, verpleeghuizen en andere gezondheidszorggebouwen en de daarbij behorende terreinen.

Onderhavige ruimtelijke onderbouwing heeft betrekking op de bouw van een educatief centrum. Dit betreft geen geluidgevoelige functie. Het uitvoeren van een akoestisch onderzoek naar industrie- of verkeerslawaaï is niet noodzakelijk.

4.2.3 Luchtkwaliteit

In hoofdstuk 5, titel 2 van de Wet milieubeheer (Wm) zijn per 15 november 2007 luchtkwaliteitseisen opgenomen; deze eisen zijn gebaseerd op Europese regelgeving. Conform artikel 5.16 van de Wm zijn bestuursorganen verplicht om bij de uitoefening van hun bevoegdheden de grenswaarden van de in de Wet genoemde stoffen in acht te nemen. In dit artikel is tevens opgenomen dat, zolang normen niet overschreden worden (lid 1 sub a) of plannen "niet in betekenende mate" (nibm) bijdragen (lid 1 sub c), bestuursorganen hun bevoegdheden mogen blijven uitoefenen en de planontwikkeling dus doorgang mag vinden. Om welke bevoegdheden het gaat is expliciet vastgelegd in de Wm. Om de invloed van het plan te beoordelen is gebruik gemaakt van het "nibm-criterium".

Voor een aantal stoffen in de lucht gelden wettelijke grenswaarden, die zijn vastgelegd in hoofdstuk 5 van de Wet milieubeheer.

Voor kleinschalige projecten is vastgesteld dat deze 'niet in betekenende mate' (NIBM) bijdragen aan de luchtverontreiniging. Deze projecten kunnen zonder toetsing aan de luchtkwaliteitsnormen worden uitgevoerd. In de algemene maatregel van bestuur 'Niet in betekenende mate' (Besluit NIBM) en de ministeriële regeling (Regeling NIBM) zijn de uitvoeringsregels vastgelegd die betrekking hebben op het begrip NIBM. Ten aanzien van woningbouwlocaties is in de regeling gesteld dat de volgende situaties niet in betekenende mate bijdragen:

- netto niet meer dan 1.500 woningen in geval van één ontsluitingsweg;
- netto niet meer dan 3.000 woningen in geval van twee ontsluitingswegen met gelijkmatige verkeersverdeling.

Met de bouw van een educatief centrum, inclusief opslagruimte wordt voorzien in de nog ontbrekende educatieve component ter plaatse. Als gevolg hiervan wordt de huidige parkeerplaats uitgebreid, zodat er naast personenauto's ook een bus kan parkeren. Hiermee wordt voornamelijk aan de ontvangst van groepen, die middels groepsvervoer worden vervoerd, gehoor gegeven. Het aantal verkeersbewegingen neemt dan ook niet significant toe. De nieuwbouw draagt derhalve niet in betekende mate bij.

Geconcludeerd kan worden dat er uit het oogpunt van luchtkwaliteit geen belemmeringen zijn voor de voorgenomen ontwikkeling.

4.2.4 Externe veiligheid

Externe veiligheid is een beleidsveld dat is gericht op het beheersen van risico's die ontstaan voor de omgeving bij de productie, de opslag, de verlading, het gebruik en het transport van gevaarlijke stoffen. Per 1 januari 2010 moet worden voldaan aan strikte risicogrenzen. Een en ander brengt met zich mee dat nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen moeten worden getoetst aan wet- en regelgeving op het gebied van externe veiligheid. Concreet gaat het om risicovolle bedrijven, vervoer gevaarlijke stoffen per weg, spoor en water en transport gevaarlijke stoffen via buisleidingen. Op de diverse aspecten van externe veiligheid is afzonderlijke wetgeving van toepassing. Voor risicovolle bedrijven gelden onder meer:

- het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi);
- de Regeling externe veiligheid (Revi);
- het Registratiebesluit externe veiligheid;
- het Besluit risico's Zware Ongevallen 1999 (Brzo 1999);
- het Vuurwerkbesluit.

Voor vervoer gevaarlijke stoffen geldt de circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen (cRvgs). Op transport gevaarlijke stoffen via buisleidingen zijn het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) en de Regeling externe veiligheid buisleidingen (Revb) van toepassing.

Het doel van wetgeving op het gebied van externe veiligheid is risico's waaraan burgers in hun leefomgeving worden blootgesteld vanwege risicovolle inrichtingen en activiteiten tot een aanvaardbaar minimum te beperken. Het is noodzakelijk inzicht te hebben in de kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten en het plaatsgebonden en het groepsrisico.

Risicokaart Overijssel

Aan hand van de Risicokaart Overijssel is een inventarisatie verricht van risicobronnen in en rond het plangebied. Op de Risicokaart Overijssel staan meerdere soorten risico's, zoals ongevallen met brandbare, explosieve en giftige stoffen, grote branden of verstoring van de openbare orde. In totaal worden op de Risicokaart dertien soorten rampen weergegeven.

Uitsnede risicokaart Overijssel

Met deze ruimtelijke onderbouwing worden geen (beperkt) kwetsbare objecten mogelijk gemaakt. Uit de inventarisatie blijkt dat het plangebied in de gemeente Wierden:

- zich niet bevindt binnen de risicocontour van Bevi- en Brzo-inrichtingen danwel inrichtingen die vallen onder het Vuurwerkbesluit (plaatsgebonden risico);
- zich niet bevindt binnen een gebied waarbinnen een verantwoording van het groepsrisico nodig is;
- niet is gelegen binnen de veiligheidsafstanden van het vervoer gevaarlijke stoffen;
- niet is gelegen binnen de veiligheidsafstanden van buisleidingen voor het vervoer van gevaarlijke stoffen.

Een en ander brengt met zich mee dat het project in overeenstemming is met wet- en regelgeving ter zake van externe veiligheid.

4.2.5 Bedrijven en milieuzonering

Om te komen tot een ruimtelijk relevante toetsing van bedrijfsvestigingen op milieuhygiënische aspecten wordt het begrip milieuzonering gehanteerd. Onder milieuzonering wordt verstaan het waar nodig zorgen voor een voldoende ruimtelijke scheiding tussen enerzijds bedrijven of overige milieubelastende functies en anderzijds milieugevoelige functies zoals woningen. Bij de planontwikkeling dient rekening gehouden te worden met milieuzonering om zodoende de kwaliteit van het woon- en leefmilieu te handhaven en te bevorderen en daarnaast bedrijven voldoende zekerheid te bieden dat zij hun activiteiten duurzaam binnen aanvaardbare voorwaarden kunnen uitvoeren. Bij de milieuzonering wordt gebruik gemaakt van de door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) opgestelde brochure Bedrijven en milieuzonering (editie 2009).

Richtafstandenlijsten

De twee belangrijkste bouwstenen voor milieuzonering zijn de twee richtafstandenlijsten uit bijlage 1 van de VNG-brochure. Voor een scala aan milieubelastende activiteiten (lijst 1) en opslagen en installaties (lijst 2) zijn richtafstanden aangegeven ten opzichte van een rustige woonwijk. In de lijsten wordt onderscheid gemaakt naar richtafstanden voor de ruimtelijk relevante milieuaspecten geur, stof, geluid en gevaar. De grootste van deze vier richtafstanden is bepalend voor de indeling van een activiteit in een

milieucategorie. Daarbij omvat categorie 1 de lichtste en categorie 6 de zwaarste vormen van bedrijvigheid. De richtafstanden gaan uit van gemiddeld moderne bedrijven. Indien bekend is welke activiteiten concreet worden beoogd of aanwezig zijn, kan gemotiveerd worden uitgegaan van de daadwerkelijk te verwachten milieubelasting (in plaats van de richtafstanden).

Twee omgevingstypen: rustige woonwijk en gemengd gebied

De richtafstanden uit bijlage 1 van de VNG-brochure zijn afgestemd op de omgevingskwaliteit zoals die wordt nagestreefd in een rustige woonwijk of een vergelijkbaar omgevingstype (zoals een rustig buitengebied, een stiltegebied of een natuurgebied). Een rustige woonwijk is een woonwijk die is ingericht volgens het principe van functiescheiding. Afgezien van wijkgebonden voorzieningen komen vrijwel geen andere functies (zoals bedrijven of kantoren) voor.

Indien de aard van de omgeving dit rechtvaardigt, kunnen gemotiveerd kleinere richtafstanden worden aangehouden bij het omgevingstype gemengd gebied, dat gezien de aanwezige functiemenging of ligging nabij drukke wegen al een hogere milieubelasting kent. Een gemengd gebied is een gebied met een matige tot sterke functiemenging. Direct naast woningen komen andere functies voor zoals winkels, horeca en kleine bedrijven. Ook lintbebouwing in het buitengebied met overwegend agrarische en andere bedrijvigheid kan als gemengd gebied worden beschouwd. Gebieden die direct langs de hoofdinfrastructuur liggen behoren eveneens tot het omgevingstype gemengd gebied. De richtafstanden uit bijlage 1 van de VNG-brochure gelden ten opzichte van een rustige woonwijk. De afstanden kunnen, zonder dat dit ten koste gaat van het woon- en leefklimaat, met één afstandsstap worden verlaagd indien sprake is van omgevingstype gemengd gebied.

Gelet op de ligging van het plangebied, grenzend aan de kern Enter kan het worden getypeerd als een rustige woonwijk. Een educatief centrum als zodanig is niet opgenomen in de lijst. Gezocht is derhalve naar een vergelijkbare functie; een museum. Voor een museum geldt een afstandsindicatie van 10 meter voor geluid. De maximale hinderafstand ligt daarmee op 10 meter.

Het plangebied van de uitbreiding van het educatief centrum is op ca. 150 meter afstand van de dichtstbijgelegen woonbebouwing, aan de rand van de kern Enter gelegen. Gelet op de hinderafstand van 10 meter, levert de vestiging van het educatief centrum geen hinder op. Het educatief centrum is daarmee in milieuhygiënische zin aanvaardbaar.

4.3 Water

4.3.1 Algemeen

In artikel 3.1.6 Besluit ruimtelijke ordening (Bro) is vastgelegd dat in een ruimtelijke onderbouwing wordt beschreven hoe in een plan wordt omgegaan met de waterhuishouding. Deze verantwoording wordt vastgelegd in de watertoets.

4.3.2 Watertoets

De Watertoets is een procesinstrument dat ruimtelijke plannen toetst op de mate waarin zij rekening houden met het beleid om water in Nederland meer ruimte geven.

De Watertoets is sinds 1 november 2003 verplicht bij onder andere het opstellen van projectbesluiten. Bij de Watertoets gaat het om vroegtijdig informeren, adviseren, afwegen en uiteindelijk beoordelen van waterhuishoudkundige aspecten in ruimtelijke plannen en besluiten.

De initiatiefnemer van een ruimtelijk plan dient in principe de watertoets uit te voeren en de uitkomsten daarvan aan te geven in een waterparagraaf. De waterhuishoudkundige aspecten omvatten onder meer veiligheid voor water, wateroverlast, waterkwaliteit en verdroging.

Het plangebied valt onder het keur van het waterschap Vechtstromen. In de huidige situatie is reeds 525 m² verhard. Het project betreft nieuwbouw, waarbij geen lozingen op het oppervlaktewater plaatsvinden. Er is sprake van een beperkte toename van het verhard oppervlak, nl. ca. 250 m² als gevolg van de uitbreiding van de parkeervoorziening en ca. 1.470 m² ten behoeve van het educatief centrum. Waarmee de totale toename van het verhard oppervlak ca. 1.720 m² beslaat.

Een aanvullende toetsing bij het watertoetsloket van Vechtstromen laat zien dat er geen waterschapsbelang aanwezig is. Op grond van het voorgaande kan geconcludeerd worden dat een watertoets voor dit ruimtelijke plan niet aan de orde is.

Wel gelden de gemeentelijke uitgangspunten zoals opgenomen in het Gemeentelijk Rioleringsplan. Een zorgplicht voor voorzieningen voor inzameling en transport van hemelwater en voor aanpak van grondwaterproblemen in bebouwd gebied. Dit komt naast de reeds bestaande zorgplicht van inzameling en transport van afvalwater.

4.4 Natuur

De Wet natuurbescherming, die sinds 1 januari 2017 (als o.a. opvolger van de Flora- en faunawet, sinds april 2002) in werking is getreden, beschermt een groot aantal plant- en diersoorten (waaronder vrijwel alle gewervelde dieren en een aantal planten). Deze mogen (o.a.) niet gedood, verjaagd, gevangen en verontrust worden.

Huidige situatie

De locatie is in de huidige situatie reeds deels in gebruik als parkeervoorziening en grasland, voorzien van de bestemming "Agrarisch met waarden" ten behoeve van scheepswerf "De Waarf".

Toekomstige situatie

De stichting is voornemens om de bestaande parkeervoorziening uit te breiden, zodat er ook een bus kan parkeren. Daarnaast zal een educatief centrum bestaande uit één en een kap, worden gerealiseerd, tevens bedoeld voor opslag ten behoeve van de te bouwen zompen.

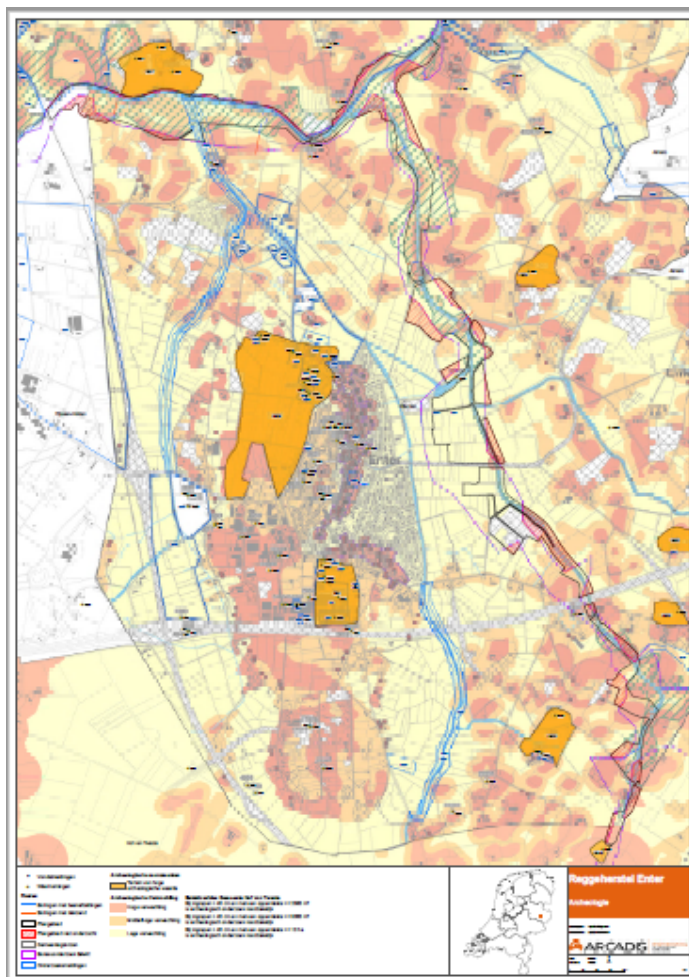
Gelet op het feit dat er in het onderhavige geval sprake is van de bouw van een educatief centrum en gelet op de directe omgeving, de aanwezigheid van de scheepswerf, is het niet aannemelijk dat er dusdanige ecologische waarden aanwezig zijn, dat nieuwbouw op deze locatie in de nabije toekomst niet tot de mogelijkheden zou behoren.

4.5 Archeologie en cultuurhistorie

Archeologie

In het buitengebied van Wierden zijn diverse deelgebieden te onderscheiden met een hoge archeologische verwachting. Met name de essen en kampen worden beschouwd als de archeologisch meest waardevolle gebieden. Binnen de gemeente komen daarnaast diverse archeologische monumenten voor, zo zijn op diverse locaties vuurstenen aangetroffen. Inmiddels is het eigen archeologie beleid van de gemeente Wierden vastgelegd middels een Archeologische verwachtingskaart.

Op onderstaande afbeelding is de archeologische verwachting in kaart gebracht voor het project 'Reggeherstel' tussen Rijssen en Enter, gemeente Wierden (OV). Uit deze afbeelding kan voor het onderhavige plangebied worden afgeleid dat ter plaatse sprake is van een lage archeologische verwachtingswaarde (gele kleur).

Archeologische verwachtingskaart

Voor gebieden met een lage archeologische verwachting geldt dat archeologisch onderzoek noodzakelijk is bij ingrepen dieper dan 50 cm en met een oppervlakte ≥ 10 ha.

Gelet op de oppervlakte van het plangebied is archeologisch onderzoek derhalve niet noodzakelijk.

Cultuurhistorie

Artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) bepaalt dat de toelichting op een bestemmingsplan een beschrijving bevat van de wijze waarop met de in het gebied aanwezige cultuurhistorische waarden en in de grond aanwezige of te verwachten monumenten rekening is gehouden.

Onder cultuurhistorische waarden worden alle structuren, elementen en gebieden bedoeld die cultuurhistorisch van belang zijn. Zij vertellen iets over de ontstaansgeschiedenis van het Nederlandse cultuurlandschap. Vaak is er een sterke relatie tussen aardkundige aspecten en cultuurhistorische aspecten. De bescherming van cultuurhistorische elementen is vastgelegd in de Monumentenwet 1988. Deze wet is vooral gericht op het behouden van historische elementen voor latere generaties.

Uit de cultuurhistorische waardenkaart van de provincie Overijssel kan worden afgeleid dat er binnen het plangebied geen monumenten gelegen zijn.

4.6 Kabels en leidingen

Door het plangebied lopen geen boven- en/of ondergrondse leidingen. Er is op dat gebied derhalve geen sprake van bijbehorende (planologische) beschermingszones en/of belangen van derden op dit punt.

De aanwezigheid van kabels en leidingen met betrekking tot de nutsvoorzieningen in de omgeving is evident. Bij het nader uitwerken van de aansluitingen, dient met de verschillende netwerkbeheerders contact te worden opgenomen.

4.7 Verkeer en parkeren

Met betrekking tot onderhavige projectontwikkeling dienen de (eventuele) gevolgen voor de verkeersstructuur alsmede het parkeren inzichtelijk te worden gemaakt.

Verkeer

Met voorliggend plan vindt geen wijziging van bestaande wegen plaats. De bestaande wegen zijn berekend op een eventuele beperkte toename van verkeersbewegingen als gevolg van bezoekers middels groepsvervoer.

Parkeren

Naast de ruimte die reeds aanwezig is om te parkeren, zal de bestaande parkeergelegenheid worden uitgebreid, zodat ook een bus ter plaatse kan parkeren.

Op het perceel is derhalve voldoende parkeerruimte aanwezig, waardoor van (openbare) parkeerproblemen geen sprake zal zijn.

Hoofdstuk 5 Ruimtelijke aanvaardbaarheid

5.1 Afwijkingen project

De voorgenomen ontwikkeling is in strijd met het vigerende bestemmingsplan 'Buitengebied 2009' welke is vastgesteld op 12 januari 2010. Daarnaast geldt het bestemmingsplan 'Buitengebied 2009, herziening 2012 (veegplan)' welke is vastgesteld op 2 juli 2013. Het bestemmingsplan staat de bouw van een educatief centrum (Twentsche Schuur) en de uitbreiding van de bestaande parkeervoorziening niet toe.

De realisatie van het voornemen wordt planologisch mogelijk gemaakt in het bestemmingsplan "Buitengebied 2009, herziening Reggedal Enter".

5.2 Ruimtelijke aanvaardbaarheid

Zoals blijkt uit het projectprofiel (hoofdstuk 2) zal het nieuw op te richten educatief centrum qua bouwstijl (vakwerkstijl) aansluiten bij het reeds aanwezig gebouw ter plaatse van de scheepswerf. Vanuit ruimtelijk-stedenbouwkundig oogpunt ontstaat op deze wijze een samenhangend geheel dat zich optimaal voegt in het landschap ter plaatse.

Ook zal het parkeren ten behoeve van de uitbreiding geen nadelige gevolgen hebben voor de omgeving, omdat dit in de nabijheid, grenzend aan de bestaande parkeervoorziening zal worden opgevangen en hiermee landschappelijk wordt ingepast.

Gelet op de ligging van de scheepswerf is van mogelijke privacybelemmeringen geen sprake.

De voorgenomen bouw van het educatief centrum en de uitbreiding van de parkeervoorziening ter plaatse is niet strijdig met de beleidsuitgangspunten op rijks- en provinciaal niveau. De functie is eveneens passend binnen het gemeentelijk beleid. De beschouwing van de milieu- en omgevingseffecten in hoofdstuk 4 leidt tot de conclusie dat er geen gevolgen zijn die zich verzetten tegen de voorgenomen ontwikkeling. Al met al kan worden geconcludeerd dat het bouwplan ruimtelijk aanvaardbaar is.

Hoofdstuk 6 Uitvoerbaarheid

6.1 Economische uitvoerbaarheid

Wanneer een bouwplan, zoals gedefinieerd in artikel 6.2.1 Besluit ruimtelijke ordening (Bro), mogelijk wordt gemaakt, dient conform artikel 6.12 Wet ruimtelijke ordening (Wro) een exploitatieplan te worden opgesteld. Deze eis geldt niet als het kostenverhaal anderszins is verzekerd.

Het onderhavige bouwplan betreft de realisering van een educatief centrum. Dit betekent dat er sprake is van een plan in het kader van de Grondexploitatiewet.

Het bouwplan wordt door De Regionale Stichting Enterse Zomp gefinancierd door middel van de inzet van eigen financiële middelen, fondsen en subsidies.

De ontwikkeling heeft voor de gemeente Wierden geen negatieve financiële gevolgen. Het bouwplan is hiermee financieel uitvoerbaar.

6.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

De ontwerp omgevingsvergunning heeft conform artikel 3.12 Wet Algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) van PM tot en met PM ter inzage gelegen.

